

20.Yüzyıl Felsefesi - 2

1. Bergson'a göre bize hem doğruyu hem de iyiyi gösterecek olan kendi içimizdeki sestir. Çünkü bizim dışımızda, bizden bağımsız bir doğru ya da iyi yoktur. Yani bir insana yardım edip etmeyeceğimize dair bilgiyi bize ancak kendi içimizdeki ses verebilir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Evrensel ahlak yasasının içselleştirilmesi doğru davranışı gerçekleştirmemizi sağlar.
B) Evrensel ahlak yasasının temelinde sezgi vardır.
C) Eylemlerimize yön veren ahlak yasası nesnedir.
D) Evrensel bir ahlak yasası yoktur.
E) Tüm ahlaki değerler görelidir.
2. Varlık olmanın hakikatine ilişkin çözümlenmeler, yaşama yansıyan yönleri ile pek de ikna edici görülmezler. Bundandır ki, yaşam imkânlarının değer ölçütü olarak kullanılması, gerçeklik arayışlarında yeni yaklaşımların oluşmasını sağlar. Pratik değeri olan her şeyin meşru kabul edilmesi 20.yy'ın önemli bir özelliğidir.

Parçada sözü edilen yaklaşım aşağıdakilerde hangisidir?

- A) Realizm
B) Yeni ontoloji
C) Egzistansiyalizm
D) Materyalizm
E) Pragmatizm
3. Bir eşyanın özüne ulaşabilmek için onun öz dışındaki tüm niteliklerinin bir kenara konulması gerekir. Örneğin karşımızda duran bir ağacın tüm duyuşsal özelliklerini soyutlayarak ya da yok varsayarak bu ağacın özünü yakalayabiliriz.

Parçada anlatılan varlık görüşü aşağıdakilerden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Platon'un idealizmi ile
B) Nietzsche'nin nihilizm ile
C) Marx'ın materyalizmi ile
D) Husserl'in fenomenolojisi ile
E) Spinoza'nın panteizmi ile

4. Tüm felsefenin ve insanın en büyük sorunu bireysel varoluştur. Felsefe tümel ve kavramsal olana değil, öznel ve kişisel olana yönelmelidir. İnsanın kendi varoluşunun anlamı araştırılmalıdır.

Bu açıklama aşağıdaki felsefi görüşlerden hangisi ile ilişkilidir?

- A) Egzistansiyalizm
B) Pragmatizm
C) Nihilizm
D) İdealizm
E) Pozitivizm
5. Nermi Uygur, "Felsefenin Çağırısı" adlı eserinde "Bir felsefe sorusu nedir?" sorusunu sorar. Bu sorunun kendisi, felsefe sorusunun ne olduğu konusunda bize bir ipucu verir. Felsefe sorusu "Nedir?" sorusudur. "Bilgi nedir?", "Güzel nedir?", "Devlet nedir?" birer felsefe sorusudur.

Buna göre felsefe sorusu için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Nedensel açıklamalar gerektiren sorulardır.
B) Olgusal dünyaya ilişkin sorulardır.
C) Kesin cevapları olan sorulardır.
D) Bilime yol gösteren sorulardır.
E) Nelik ve anlam sorularıdır.
6. İnsan ilk önce vardır, sonra şu ya da budur. İnsanoğlu yaşamından başka bir şey değildir. O eylemlerde bulunmaktan başka bir şey yapamaz. Düşünceleri birtakım tasarımlar, duyguları da girişimlerdir. İstemesek de her birimiz evrensel değerler merdiveninin bir basamağını oluştururuz.

Buna göre Sartre'in görüşü ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) İnsan evreni sorgular.
B) İnsanı insan yapan yaşamıdır.
C) Varoluşta düşünceler esastır.
D) İnsanın özü tutarlı olmasıdır.
E) Evrensel değerlere göre yaşamak gerekir.

20.Yüzyıl Felsefesi - 2

7. Varoluş, dünyada yer kaplamak ya da sadece nefes alıp vermek değildir. Hayvanlar da yer kaplarlar ve nefes alıp verirler. Ama var olmanın ne anlama geldiğini düşünmezler. Bunlar kendinde varlıktır. İnsan ise amacı kendisi olan varlıktır. İnsan istediği kadardır. Bu yüzden de kendisi için varlıktır.

Parçada görüşlerine yer verilen düşünür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kierkegaard
B) Sartre
C) Nietzsche
D) Dewey
E) Hartmann

8. Bir eşyanın özüne ulaşabilmek için onun öz dışındaki tüm niteliklerinin bir kenara konulması gerekir. Örneğin karşımızda duran bir masanın tüm duyuşsal özelliklerini soyutlayarak ya da yok varsayarak bu masanın özünü yakalayabiliriz.

Parçada ifade edilen varlık görüşü ve temsilcisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İdealizm - Platon
B) Nihilizm - Nietzsche
C) Materyalizm - Marx
D) Fenomenoloji - Husserl
E) Panteizm - Spinoza

9. "Estetik varoluş" aşamasının en belirleyici özellikleri duyu deneyinde daima gerçeklik yerine olanaklılığın yeğlenmesi, bir öznenin yaşadığı bölük pörçük deneyimler, ironi ile kuşkuculuğun yok sayıcı kullanımı ve elden geldiğince can sıkıntısından kaçıştır. "Etik varoluş" ile anlatılmak istenen dinsel aşama; dinsel bir yaşam sürdürülürken dâhi edinilmesi olanaklı bir yaşam görüşü.

Bu parçada görüşleri açıklanan düşünür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dewey
B) Hartmann
C) Sartre
D) Nietzsche
E) Kierkegaard

10. Yeni Ontoloji, varlığı dört katmanlı gerçeklik olarak ele almaktadır. Bu yaklaşıma göre varlık, bilinçten bağımsız olarak vardır. Dünya, her biri birbirinden ayrı dört katmanın bir araya gelerek oluşturduğu bir bütündür. En altta nesnelere, canlılar, sonra ruhlular varlıklar ve en üstte değer üreten insan. En altta fizik, en üstte felsefe vardır.

Buna göre "Yeni Ontoloji" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dış dünya onu bilenden bağımsız değildir.
B) Varlık, çeşitlilik içeren bir bütündür.
C) İnsan en üst katmanda yer alır.
D) Varlık en alttan üste doğru ilerler.
E) Varlık felsefi bir problemdir.

11. Varoluşçuluk (Egzistansiyalizm), varlığın genel ve soyut çerçevede sorgulanmasını doğru bulmaz. İnsan doğrudan oluşun öznel ve somut göstergelerine yönelir. Çünkü insan diğer nesnelere gibi değişmez bir özün varlığı değildir; kendi özünü kendisi belirlemek zorunda olan bir varlıktır.

Buna göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Nesnelere özünü insan belirler.
B) Evrendeki tek gerçeklik insandır.
C) İnsan koşulsuz özgürlüğe sahiptir.
D) İnsan olmanın özü aynı kalmaktadır.
E) İnsanın amacı özneliği aşmaktır.

12. Hartmann, tek düze bir varlık alanı üzerinde varlığın sorgulanmasını doğru bulmaz. Bunun için de varlıkları; inorganik, organik, ruhsal, tinsel gibi katmanlara ayırır. Hartmann'a göre varlıkların sınıflandırılması, bir bakıma diğer görüşler için de birbiriyle çatışmayan yaklaşım alanları oluşturacaktır.

Buna göre Hartmann'ın "Yeni Ontolojisi" için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Karşıt yaklaşımlar arasında uzlaşma alanı oluşturur.
B) Ontolojik düşünceye bilimsel nitelik kazandırır.
C) Varlık konusunu sorun olmaktan çıkarır.
D) Felsefi problemlerin çözümünü kolaylaştırır.
E) Yeni felsefi düşüncelerin oluşmasını önler.

